

μαχίω διδασκεί γλωσσικοί τύποι ως ἐπὶ τὸ πλείστον τοσοῦτον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχουσιν, ὥστε οὐ μικροῦ χρόνου δεῖται ἢ ἀνεύρεσις τῶν ἀντιστοίχων καὶ ἢ ἐπὶ ταῦτο κατὰ τάξιν αὐτῶν. Ἐνεκα τούτων ἐγκατελείφθη ἡ προηγουμένη ὁδὸς ἐσχάτως, καὶ τῶρα ἡ διδασκαλία τῆς γραμματικῆς δὲν δεσμεύεται πλέον ἐπὶ τοῦ ἀναγνωστικοῦ τεμαχίου, ἀλλ' ἐπὶ προδειγματικῶν τεμαχίων, ἅτινα καὶ διὰ τοῦ πλούτου τῶν ἐννοιῶν καὶ διὰ τῆς ὀρθότητος τῶν τύπων δύνανται νὰ παρακινῶσι τοὺς μαθητὰς νὰ ἐγκύπτωσι πάντοτε μετ' ἐνδιαφέροντος εἰς τὰς ἐννοίας τῆς γραμματικῆς». Ὁμοίᾳ λέγει καὶ ὁ Karl Richter ἐν τῇ Ὀδηγίᾳ πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀναγνωσματοηρίου. «Τοιαύτη τις συλλογὴ παραδειγμάτων ἔχει τοῦτο τὸ προσόν, ὅτι παρέχει τοὺς πρὸς ἐξέτασιν τύπους, ἐν αὐτοτελείᾳ ὅλοις, διὰ τῆς κατατάξεως τῶν ὁμοίων ἀσφαλτέστερον ρυθμίζεται ἡ πορεία τῆς διδασκαλίας. Τοιαύτη συλλογὴ παραδειγμάτων δύναται κάλλιστα ν' ἀποτελῇ μέρος τοῦ ἀναγνωσματοηρίου χωρὶς νὰ διαστρέφῃ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. Ἀποκτᾷ δὲ τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅταν τοὺς πρὸς κατανόησιν κανόνας τῆς γραμματικῆς ἐκθέτῃ ἐν παραδείγμασιν, ἅτινα καὶ διὰ τὸ περιεχόμενον εἶναι πολύτιμα καὶ διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν παιδίων ἄξια προσοχῆς».

Ἄλλ' ἡ ἰδέα, ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς γραμματικῆς πρέπει νὰ στηρίζεται ἐπὶ παραδειγματικῶν προτάσεων, οὐδὲν ἦτο νέα· εἶχεν ἤδη τοὺς φίλους τῆς. Τῷ 1850 ὁ τῶν ἐν Βάδῃ Σχολῶν γενικὸς ἐπιθεωρητὴς J. G. F. Pflüger ἐξέδωκε: «Συλλογὴν προδειγματικῶν προτάσεων διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς γλώσσης», (3 Ἔκδ. 1868). Τῷ 1869 ἀνεφάνη ἡ τοῦ Brümmer «Γραμματικὴ ἐν παραδείγμασιν» διεσκευασμένη συλλογὴ προδειγματικῶν παραδειγμάτων διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς συντάξεως.

Ε'. ἀπέναντι τῆς συγκεντρωτικῆς τάττομεν τὴν ἀπὸ τοῦ ἀναγνωσματοηρίου λυθεῖσαι πάλιν διδασκαλίαν τῆς γραμματικῆς, τὴν ἀποκεντρωτικὴν ἢ λελυμένην. Κατ' αὐτὴν ἡ στοιχειώδης γραμματικὴ διδάσκεται ὡς αὐθόπακτον μάθημα καὶ δὴ ἐν ἰδιαιτέρῳ ὥρῃ τῆς ἐβδομάδος οὐχὶ ἐπὶ κενῶν προτάσεων ad hoc πεπλασμένων, ἀλλ' ἐπὶ ἀληθῶς προδειγματικῶν μεθοδικῶς τεταγμένων· τὸ δ' ἀναγνωσματοῦν χρησιμοποιεῖται μόνον διὰ προφορικῆς καὶ γραπτῆς ἀσκήσεως πρὸς ἐμπέδωσιν τοῦ μαθήματος τῆς γραμματικῆς. (Οὕτω π. χ. δύναται νὰ δοθῇ ὡς ἀσκήσις ἢ ἐν τῷ μύθῳ «ἥλιος καὶ ἄνεμος» ἀναζητήσις ὅλων τῶν οὐσιαστικῶν καὶ ἢ κατὰ τάξιν αὐτῶν εἰς εἶδη).

Τὴν λελυμένην διδασκαλίαν τῆς γραμματικῆς ὑπεστήριξαν ὁ A. Lüben καὶ ὁ Dr. K. Panitz. Ὁ δεύτερος λέγει ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ συγγραφέντος «Ἐγχειριδίου διδασκαλίας τῆς γλώσσης»: «Ἡ τῆς γλώσσης ἐποπτεία γίνεται πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως, ἢ δὲ γραμματικὴ εἶναι εἰς ἕκ τῶν πολλῶν τρόπων ἀπαρτίτης καὶ ἀνάγκη, ἀκόμη καὶ ἂν συνδέηται μετὰ τοῦ ἀναγνωσματοηρίου, νὰ προβαίῃ ἐν τακτικῇ ἀκολουθίᾳ.

Ἡ ποσότης τῆς ὕλης πρέπει νὰ καταμερίζεται τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἐν ἐνὶ ἔτει τὰ παιδιὰ νὰ διέρχωνται ἕνα ὅλον κύκλον, ἐὰν μία ὅλη ὥρᾳ καταναλίσκεται καθ' ἐβδομάδα δι' αὐτήν».

(Κατὰ τὸν Dr F. W. Schütze)

(Ἀκολουθεῖ).

Γ. ΚΑΡΑΤΖΑΣ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Βίος Ἁγίου Νικολάου τοῦ Νέου καὶ ἡ Βουνένη τῆς Θεσσαλίας.

Ἡ Θεσσαλία σεμνύεται πλὴν τῶν φυσικῶν αὐτῆς καὶ τῶν μυθολογικῶν αὐτῆς ἀναμνήσεων καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀθλήσαντας ἁγίους, ὧν εἰς τυγχάνει ὧν καὶ ὁ ἄγιος Νικόλαος ὁ ἐν Βουνένῃ ἀθλήσας, πρὸς διάκρισιν τοῦ ὁμωνύμου ἀρχιεπισκόπου Μύρων, καλούμενος.

Τοῦ ἁγίου τούτου ὁ βίος κινεῖ τὰ μέγιστα τὸ ἐνδιαφέρον παντὸς λογίου, διότι ἐν αὐτῷ ἀναφέρονται οὐκ ὀλίγα ἐνδιαφέροντα ἱστορικὰ γεγονότα, ἅπερ παρακατιόντες θὰ παραθέσωμεν. Ἀλλὰ καὶ ἡ θαυματουργ-

*) Δημοσιεύοντες ἄσμενοι καὶ τὴν νέαν ταύτην πραγματείαν τοῦ φίλου συναεργάτου κ. Ν. Γιαννοπούλου, ὅστις τέως δι' οὐκ ὀλίγων μελετῶν αὐτοῦ, ἀναγκασμένος εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τοπογραφίαν τῶν ἡμετέρων χωρῶν, κατεκάλυψε τὴν Νεολόγου Ἑβδομαδιαίαν Ἐπιθεώρησιν, σημειοῦμεθα ὅτι ἡ μὲν πρώτη δεδημοσιευμένη βιογραφία τοῦ ἁγίου βασιμάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου, τοῦ ἐν Βουνένῃ εἶνε πιθανῶς ἢ ἐν τῷ Συναξαριστῇ τοῦ Μαυρικίου (1868) παρατιθεμένη καὶ ἐκ τῆς φυλλάδος τοῦ ἁγίου εἰλημμένη, ἢ δὲ δευτέρα, ἢ τοῦ χειρογράφου ἐξ οὗ ὁ κ. Γιαννοπούλος ἀντιγράφει, ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Μέγῳ Συναξαριστῇ Κωνσταντινου Χ. Δουκάκη, προσκυνητοῦ (ἐν Ἀθήναις 1892). Ἄλλ' ὑπάρχουσι διαφοραὶ τινες λεκτικαὶ ἐξ ὧν ὑποδηλοῦται ὅτι ἡ βιογραφία εἶνε μὲν ἢ αὐτῇ, ἐπληρέθησαν δὲ τινες διορθώσεις ἢ τροποποιήσεις. Ὅπως λάβωσι γνῶσιν τοῦ εἶδους τῶν διαφορῶν αἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται, παρατιθέμεθα ὧδε ἐκ τοῦ Συναξαριστοῦ τοῦ κ. Δουκάκη τινὰ τῶν χωρίων τῶν ἀντιγραφόμενων ὑπὸ τοῦ κ. Γιαννοπούλου, τάδε: «ἦτον κατὰ πολλὰ συνετὸς καὶ φρόνιμος καὶ δὲν ἀταμώνετο με νέους ἀτάκτους πόποτε νὰ γελᾷ καὶ νὰ εὐτραπελίζηται λέγων αἰσχρολογίας καὶ φλυαρίας κατὰ τὴν τῶν νέων συνήθειαν».

«Ὅταν λοιπὸν κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐδυναίωσθε, τὴν ἔγραψαν εἰς τὴν στρατείαν, διατὶ ἦτον πολὺ ἀνδρείος καὶ χρήσιμος· ὅθεν εἰς τοὺς πολέμους ἐπρόκοπτε, καὶ πολλὰς ἀνδραγαθίας ἔκαμεν, καὶ ἔγινεν εἰς ὅλους γνωστὸς καὶ περίφημος· ἀκούσας αὖν ὁ βασιλεὺς (ὁ βίος τῆς Φυλλάδας προστίθησιν τῶν Ρωμαίων) τοῦ καιροῦ ἐκεῖνου τὴν καλὴν αὐτοῦ φήμην, καὶ πληροφόρηθεις ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων πῶς ὁ Νικόλαος ἦτον, οὐ μόνον εἰς τὸ λέγειν ἐπιτήδειος, καὶ ἄξιος σύμβουλος, ὅπου ἄλλος κατ' αὐτὸν δὲν εὐρίσκατο, τὴν ἐμήνυσε καὶ ἦλθεν εἰς τὸ βασιλικὸν παλάτιον, καὶ συνομιλήσας ἔχαρῃ πολλὰ βλέπων πῶς ἦτο γνωστικὸς καὶ φρόνιμος ἄνθρωπος, ὅθεν καὶ τοῦ ἔδωκε τὴν ὀφείον τοῦ Δουκῆ, ὡς ὄριζῃ ἐπαργίαν καὶ νὰ τὸν ὑποτάσσονται στρατιῶται ὡς ἔπραπεν κλ.» (Δουκάκη, Μέγας Συναξαριστής, Ε' περιοδικὸν σύγγραμμα τοῦ μηνὸς μαΐου, σελ. 148). Σημειωτέον πρὸς τούτους ὅτι καὶ ἡ παρατιθεμένη βιογραφία ἐν τῷ Συναξαριστῇ τοῦ Μαυρικίου (Τόμ. Γ' σελ. 29) δὲν διαφέρει πολὺ τῶν προμνησθειῶν βιογραφιῶν.

γός αὐτοῦ δύναμις εἶναι περίπυστος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Θεσσαλίαν γῆν καὶ δύο ἀγιάσματα σεμνυνόμενα ἐπ' ὀνότου ἁγίου τούτου ἐν Θεσσαλίᾳ μοί εἶναι γνωστά. Ἐν Ἠπειρῷ, Μακεδονίᾳ καὶ τῇ Ἑλλάδι ὁ ἅγιος οὗτος εἶναι ἄγνωστος, τὸ δὲ ἑορτολόγιον οὐδαμῶς περιέχει αὐτόν.

Ὁ ἅγιος οὗτος εἰκονίζεται νέος ἀγένειος ἔφιππος, ὡς ὁ ἅγιος Γεώργιος, ἡ δὲ ἀκολουθία αὐτοῦ, ἔργον ἀγνώστου συγγραφέως, ἐτυπώθη τὸ πρῶτον πρὸ δύο καὶ ἐπέκεινα αἰώνων ὑπὸ Ἀνθίμου τοῦ Διακροῦση, Κεφαλλήνος. Ἡμεῖς ὁμῶς ἐν τῇ ἀφηγήσει τοῦ βίου τοῦ ἁγίου ἀκολουθήσομεν χειρογράφων ἀκολουθίαν αὐτοῦ, γεγραμμένην ἐν τινι βιβλιαρίῳ χειρογράφῳ, περὶ οὗ μνεῖαν ἐν σημειώσεσιν ἐποιησάμεθα ἐν τῇ ἐγκρίτῳ *Ἐβδομαδιαία Ἐπιθεώρησι* τοῦ καλοῦ *Νεολόγου* (ἀριθ. 28). Μετὰ τὴν συνήθη ἀκολουθίαν ἀναγράφεται καὶ ὁ βίος τοῦ ἁγίου ἐν χυδαίᾳ γλώσσῃ κατὰ τὸ ἔθος τῶν τότε χρόνων.

Ὁ ἅγιος Νικόλαος, ὁ νέος, κατήγετο ἐξ Ἀνατολῆς ἐκ γονέων ἐναρέτων. Πότε ἐγεννήθη καὶ πῶς ἀπέθανε δὲν ἀναφέρει ὁ βιογράφος, τοῦτο μόνον λέγει, ὅτι νέος μὲν ὦν

«ἦτο κατὰ πολὺ συνετός καὶ μετριόφρων καὶ δὲν ἔσμιγε μὲ νέους ἀτάκτους πάποτε, νὰ γελᾷ καὶ νὰ μετεωρίζηται, νὰ λέγη αἰσχρολογίας καὶ φλυαρίσματα, κατὰ τὴν τῶν νέων συνήθειαν».

Ἐρῆθος δὲ γενόμενος κατετάχθη στρατιώτης.

Ὅταν οὖν ἐγράνωσε τὸν ἔγραψαν εἰς τὴν στρατείαν, διότι ἦτο περισσὰ ἀνδρειωμένος καὶ χρῆσιμος ὄθεν καὶ εἰς τοὺς πολέμους ἐπρόκοπτε καθ' ἐκάστην καὶ πολλὰς ἀνδραγαθίας ἐτέλεσεν».

Ὁ βασιλεὺς τῶν τότε χρόνων (ποιος;) μαθὼν τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Νικόλαον μετεκαλέσατο αὐτόν εἰς τὰ ἀνάκτορα προαγαθῶν αὐτόν καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ δουκός.

«Ὁ γοῦν βασιλεὺς τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἀκούσας τὴν καλὴν αὐτοῦ φήμην καὶ βεβαιωθείς ἀπὸ πολλοῦς ἀνθρώπους πῶς ὁ Νικόλαος ἦτον οὐ μόνον λόγιος

Ἡ Ἐκκλησία ἄγει τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Νέου τῇ Θ' μαΐου, οὕτως ἀναγραφομένην ἐν τῷ *Συναξαριστῇ*:

«Ὁ ἅγιος Ὁσιμάρτυς Νικόλαος ὁ Νέος, ὁ ἐν Βουνένη, ζῆσει τελειοῦται

† » Ω Νικόλαε, διττὸν εἶληφας στέφος,
Ὁσιος οἶα καὶ ἀθλητῆς Κυρίου».

Ἐκ τούτων ἔπεται ὅτι δὲν εἶνε ἀκριβὲς ὅτι ὁ ἅγιος εἶνε ἄγνωστος καὶ ὅτι τὸ ἑορτολόγιον οὐδαμῶς περιέχει αὐτόν, μνημονευόμενον ἐν τῷ *Συναξαριστῇ*. Τὰ συνήθη ἑορτολόγια καὶ ἡμερολόγια σημειοῦνται τοὺς κυριωτάτους ἁγίους, παραλείπουσι δὲ τοὺς ἄλλους, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία τελεῖ τὴν μνήμην, γεραίρουσα αὐτὴν, πάντων τῶν ἁγίων, ὅτινας ἐν τῷ *Μηναίῳ* πάντες ἀναφέρονται.

Ἐπιλαμβάνομενοι δὲ τῆς εὐκαιρίας, καθῆκον ἡμῶν ἡγοῦμεθα νὰ συγχαρῶμεν τῷ κ. Γιαννοπούλῳ ἐπὶ τῷ ζήλῳ καὶ ταῖς μελέταις αὐτοῦ, δι' ὧν διευκρινίζει σημεῖα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἱστορίας καὶ τῆς τοπογραφίας, προτρέψομεν δ' αὐτόν ὅπως μὴ πύσῃται τὰς πολυτίμους αὐτοῦ περὶ τοιαύτας ἐρεῖνας ἀσχολίας.

O. A.

καὶ ἀξίος σύμβουλος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἔργα καὶ πράξεις πολλὰ ἐπιτιθεῖς, ὅπου ἄλλος ὡς περ αὐτόν δὲν εὐρίσκονταν, τὸν ἐμύνησε καὶ ἤλθεν εἰς τὸ παλάτιν καὶ συνομιλήσαντες ἐχάρη κατὰ πολλὰ βλέποντάς τον πῶς ἦτον γνωστικός καὶ τίμιος ἀνθρώπος ὄθεν ἔδωκε του καὶ ὀφθίκιον δουκός, νὰ ὀρίξῃ ἐπαρχίαν, νὰ τὸν ὑποτάσσωνται στρατιῶται ὡς ἔπρεπεν»

Ὁ δὲ Νικόλαος λαβὼν τὸ ἀξίωμα τοῦ δουκός καὶ γενόμενος ἄρχων, δὲν ἔπαυε καθ' ἐκάστην νὰ ἱγυμάζῃ τοὺς στρατιώτας καὶ νὰ νοθετῇ αὐτοὺς προτρέπων αὐτοὺς εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀγάπην, διηγούμενος πολλάκις αὐτοῖς προγενέστερα ἱστορικὰ γεγονότα διαπρεψάντων ἀνδρῶν,

«Πῶς ἐπολέμησαν καὶ ἐνίκησαν κάστρον πολλὰ καὶ πόλεις ἐπήρασιν. ἀμὴ τὸ περισσώτερον ἀπὸ ὅλα καὶ χρῆσιμώτερον τοὺς ἐνουθέτει νὰ ἔχωσι φόβον Θεοῦ εἰς τὴν ἐνθύμησιν αὐτῶν ἀνεξάλειπτον, νὰ μὴ ἀδικήσουν πτωχὸν ἢ πλοῦσιον πούτετις ὄθεν ὅλοι τον οἱ στρατιῶται δὲν ἐκάμασιν ἀταξίαν ποσῶς, εἰς ὄσους τόπους ἐπηγαίνασιν.»

Κατὰ τοὺς τότε χρόνους συνέβησαν γεγονότα τινὰ ἐν Θεσσαλίᾳ περὶ ὧν ποιεῖται λόγον ὁ τοῦ ἁγίου βιογράφος.

Ὁ γοῦν βασιλεὺς μαθὼν ἐτοῦτα ἔστειλεν ὀρισμοὺς εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅλην καὶ ἤλθασιν οἱ τοπάρχαι μὲ τὰ στρατεύματα, ἦγουν φουσάτα. Μετ' αὐτοὺς ἐνομοῦ ἦτον καὶ ὁ θαυμαστός Νικόλαος μὲ τοὺς ὑπηκόους του, ὅστις ἐπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ κροτήσαντες πόλεμον τὴν ἐνίκησαν, καὶ προσκυνήσαντες οἱ Θεσσαλονικεῖς ὑπεσχέθησαν καὶ ἔταξαν νὰ διδῶσι τὴν κεκανονισμένην δόσιν, (sic)], καθὼς καὶ πρότερον. Ἐπειτα μισθεύοντες ἀπ' ἐκεῖ ἐπήγαθιν ἕως τὴν Λάρισαν, ἦτις ἦτο τότε κάστρον ὠραῖον, δυνατὸν καὶ εὐμορφον, καλλωπισμένον.

Μετὰ ταῦτα γνοὺς τὸ μάταιον τοῦ κόσμου ὁ ἅγιος ἤλλαξε φρόνημα, καὶ ἐγκαταλιπὼν καὶ τιμὰς καὶ δόξαν καὶ ἀξιώματα ἠσπάσθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καταφυγῶν

εἰς τὸ βουνὸν τῆς Βουνένης, ὅπου ἦτο μέγα δάσος καὶ κελλία μέσα εἰς τὸν λόγγον, καὶ ἑκατοικοῦσαν ἀναχωρητὰ καὶ ἀσκητὰ ἐνάρετοι, καὶ ὅταν τοὺς εἶδε πολλὰ ἐχάρηκεν εὐχαριστήσας τὸν Κύριον ὅπου τὸν ἐφώτισε καὶ τὸν ὠδήγησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τοιοῦτον ψυχοσωτήριον τόπον.»

Ἐκεῖ, ἀσκῶν βίον ἐνάρετον καὶ ἀσκητικόν, ὑφίστατο ὅλας τὰς δοκιμασίας καὶ στερήσεις τοῦ μοναχικοῦ βίου μετὰ καρτερίας καὶ ὑπομονῆς, ὥστε βλέποντας οἱ ἀδελφοὶ τὴν τοσούτην αὐτοῦ ἀφοσίωσιν καὶ ἐγκράτειαν.

«Πῶς ἐκοπίαζε περισσῶς εἰς τὴν ἀσκήσιν μὲ νηστείαν, προσευχὴν καὶ ἀγρυπνίαν ὀλόφυκτον, τὸν ἀγαποῦσαν κατὰ Θεὸν καὶ πολλὰκις συνομιλοῦσαν μετ' αὐτοῦ παρακινουῦντές τον εἰς περισσώτεραν ἀρετῆς προκοπὴν.»

Κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Ἀβάρων δὲν ἠδυνήθησαν ἡ τε ἐν τῇ Βουνένη σκήπη καὶ οἱ ἐν αὐτῇ ἀσκητὰι ν' ἀποφύγῃσι τὸν Ὀλεθρον. Προεῖπε δὲ αὐτοῖς κατ'

ὄναρ τὴν καταστροφὴν τῆς σκῆτης καὶ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον αὐτῶν Ἀγγέλους Κυρίου.

Συνησκήτεον δὲ τῷ ἁγίῳ Νικολῶφι οἱ ἐξῆς: Γρηγόριος, Ἀρμόδιος, Ἰωάννης, Δημήτριος, Μιχαήλ, Αἰκίνδρος, Θεόδωρος, Παγκράτιος, Χριστόφορος, Παρτολέων, Αἰμιλιανὸς καὶ Ναβούδιος. Ὅλιγας ἡμέρας μετὰ τὴν τοῦ Ἀγγέλου ἐμφάνισιν εἰς αὐτούς, οἱ ἐπιδρομαεῖς ἦλθον εἰς τὸ βουρὸν τῆς Βουρένης,

« Τὸν δὲ ἅγιον Νικόλαον ἰδόντες εἰς τοιαύτην ἡλικίαν ὠραιότατην καὶ γνωρίζαντες τὴν φρόνησιν καὶ ἀνδρείαν δὲν τὸν ἐπειράξαν τίποτε· ἀλλὰ μὲ λόγια ραδιουργίας τὸν ἐσυγύχαινον καὶ μὲ κολακείας.

Τέλος ἐφονεύθη τῇ 9ῃ Μαΐου, ἡμέρᾳ καθ' ἣν ἡ ἡμέτερα Ἐκκλησία πανηγυρίζει τὴν μνήμην αὐτοῦ.

Τοιοῦτος ἐν βραχείῳ ὑπῆρξεν ὁ βίος τοῦ ὁσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ νέου, κατὰ τὸν ἀνώνυμον βιογράφον. Ἀσάφεια περὶ τὸν χρόνον τῆς ἀθλήσεως, ἀσάφεια περὶ τοὺς τόπους, τὰ ἱστορικὰ γεγονότα καὶ τὰ πρόσωπα, ὡς συνήθως ἐν τοῖς πλείστοις μαρτυρολογίαις τῶν ἁγίων παρατηρεῖται. Τὸ μόνον δὲ φῶς, ὅπερ ἠδύνατο νὰ ἐπιχύσῃ ἐπὶ τοῦ χρόνου τῆς ἀθλήσεως ὁ βιογράφος εἶναι ἡ μνημονευομένη ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδρομὴ, ἐπισυμβῆσα κατὰ τὰ ἔτη 589 καὶ 677 μ. Χ.

Ἀλλὰ νομίζομεν, ὅτι κακῶς ἀναφέρεται ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου τούτου, ὅτι οὗτος ἠθλήσῃ κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν ἐπιδρομὴν ἐν Θεσσαλίᾳ, καθ' ὅσον πρὸ τοῦ δεκάτου μ.Χ. αἰῶνος οὐδὲν μοναστήριον ἢ σκῆτη ἀναφέρεται ὅτι ὑπῆρχεν ἐν Θεσσαλίᾳ· ἀπὸ δὲ τοῦ δεκάτου αἰῶνος καὶ ἐντεύθεν ἀναφέρεται ὅτι ἤρξαντο νὰ κατοικῶσιν ἐν Θεσσαλίᾳ μοναχοί. Καὶ ἡ ἁγία δὲ ἡμῶν Ἐκκλησία οὐδένα ἅγιον ἀρχαιότερον τοῦ Ι' μ. Χ. αἰῶνος ἀναγνωρίζει ἐν Θεσσαλίᾳ ἀθλήσαντα. Αὐτὰ τὰ Μετέωρα τὰ ὅποια εἶναι κοινῶς παραδεδεγμένον ὅτι εἰσὶν αἱ ἀρχαιότεραι τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ μονῶν, δὲν ἀνέρχονται πέραν τοῦ ΙΔ' αἰῶνος μ. Χ. Αὐτὸ τὸ χρονικὸν τῆς μονῆς τοῦ κυρίως Μετεώρου ἀνευρεθὲν ὑπὸ τοῦ Heuzeu καὶ ἀναδημοσιευθὲν ὑφ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐγκρίτῳ Ἐβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει τοῦ Νεολόγου δὲν εἶναι ἀρχαιότερον τοῦ πρώτου ἡμίσεως τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος¹. Παραβάλλοντες δὲ τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀνά χειρας ἡμῶν βίου πρὸς τὴν τοῦ Χρονικοῦ τοῦ Μετεώρου καὶ τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου², τοῦ ἐν Μετεώροις, εὐρίσκομεν μεγίστην ὁμοιότητα πρὸς τε τὸ χρονικὸν τοῦτο καὶ πρὸς ἄλλα ἐγγράφα τῶν πρώτων χρόνων τῆς μετὰ τὴν ἄλωσιν ἐποχῆς.

Ἡ σπουδαιότης λοιπὸν τοῦ ζητήματος τούτου εἶναι

(1) Περὶ Μετεώρων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς χρονικῶν κτλ. παραβλ. Léon Heuzeu *Les convents des Météores* ἐν τῷ *Annuaire de l'association pour encouragement des études Grecques* (9e année 1875) καὶ τοῦ αὐτοῦ *Mission archéol etc.* — «Ἐσπερος». τόμ. Α'. 308. — «Ἐβδωμ. Ἐπιθ. Νεολόγου» τόμ. Α' σ. 539. (Χρονολ. τοῦ ἐγγράφου τῷ 1542 μ. Χ.).

(2) Heuzeu, ὡς ἂν. καὶ «Ἐβδ. Ἐπιθ. Νεολ.» Α' σ. 543.

νὰ καθορισθῇ ὁ χρόνος τῆς συντάξεως τοῦ βίου τούτου. Ἐξετάζοντες δὲ λεπτομερῶς τὰ διάφορα συστατικὰ τοῦ λόγου, τούτεστι τὰ γλωσσικὰ ἰδιώματα, τὴν σύνταξιν καὶ τοὺς τύπους τῶν πτωτικῶν καὶ τῶν ρημάτων, ἐξάγομεν, ὅτι ὁ ἀνά χειρας ἡμῶν βίος δὲν εἶναι ἀρχαιότερος τοῦ χρονικοῦ τοῦ Μωρέως, οὔτε νεώτερος τοῦ χρονικοῦ τοῦ Μετεώρου.

Περιορίσας χάριν παρατίθεμεν χωρὶα τινὰ ἐκ διαφόρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης χρονικῶν. Καὶ πρῶτον μὲν οἱ τύποι τοῦ γ' πληθ. προσώπου τῶν παραγομένων χρόνων τῶν ρημάτων σχηματίζονται εἰς *σιν*, ὡς π. χ. ἐπήρασιν, ἐκάμασιν, ἐπηγάρατιν, ἠλθασιν, ἀπήρασιν, ἐδώκασιν κτλ., ἀλλ' ἐνίοτε καὶ εἰς *σαν*, ὡς ἐκατοικοῦσαν, ἀγαποῦσαν, συναμιλοῦσαν κτλ. παραβλ. καὶ τὰ ἐξῆς:

«Καὶ ἦδρεν ὅτι εἶχασιν ἐλθῆν ἐτότε Καταλάνου,

»ὅπερ τοὺς ἐλέγασιν κ' ἐκράζασιν Κομπάνια».

(Χρον. Μωρ. στίχ. 5931—5932).

• Ἐκείνην ὁποῦ ὠνόμαζον κ' ἐκράζασιν Ματάτα».

(αὐτόθι, στίχ. 5943)

«Ὅτε εἶχασιν ἐλθῆν ἐκείνη ἡ Κομπάνια».

(αὐτόθι, στίχ. 5947)

2) Αἱ μετοχαὶ ὀνομαστικῆς πτώσεως κατ' αἰτ. πληθ. οἷον: βλέπωντάς τον, ἐσυλλογίσθη εἰς τὸν ἑαυτὸν του λέγωντας κτλ. παραβλ. καὶ βίον ἁγ. Ἀθανασίου τοῦ ἐν Μετεώροις: «Ἐστῶντας δὲ καὶ νὰ κουρσευθῆ τὸ κάστρον, ἡ νέα Πάτρα» — «βλέπωντας τον ὁ ἔξαρχος τῶν Φραγκῶν». — «Ἀρταμύρωντας δὲ τὸν ἐπίσκοπον τῶν Σερβίων Ἰάκωβον ὀνόματι» κτλ.

3) Τὸ ῥῆμα κουρσεῶν ἀπαντῶν εἰς τινὰς χρόνους ὡς: «ἀλλ' ἐπηγάρασιν εἰς τὰ σύνορα τῆς Μακεδονίας καὶ ἐκούρσευαν» (=ἐπέστρεφον, ἐδήλουν, ἐλεηλάτων, ἐκ τοῦ λατινικοῦ *cursus*¹).

1) *Cursus* = δρόμος, ἐπιδρομὴ· κουρσεῶν = ἐπιτρέχω δρόμῳ· κούρσευμα = δῆσις, λεηλασία· κουρσάρος = ἐπιδρομεύς.